

EURO - ano, ne; kdy?

13.července 2004 Petra Viktorová

Ve středu 9. června organizovalo CEVRO svůj poslední předprázdninový výjezd do Ostravy. Jeho tématem byly perspektivy přijetí společné evropské měny. Na toto téma v Ostravě dvakrát vystoupil analytik České národní banky Vojtěch Benda.

První diskusní seminář proběhl na půdě Regionální hospodářské komory Ostrava, jež byla jeho spolurorganizátorem. Druhá veřejná diskuse byla součástí diskusního fóra Modrý dům, které CEVRO pořádá ve spolupráci s moravskoslezskou ODS od letošního dubna. První diskuse se zúčastnili ostravští podnikatelé a manažeři, druhé pak členové ODS, ekonomové a studenti.

Ve svých úvodních slovech Vojtěch Benda hovořil nejprve o historii Evropské měnové unie. Dále v obecné i konkrétní rovině rozebral jednotlivá konvergenční kritéria. Poté se věnoval tzv. kurzovému mechanismu ERM II, který je jakýmsi přechodným obdobím pro přistoupení k euru.

Následně Vojtěch Benda načrtnul pozitivní aspekty, ale i případná rizika pramenící z přijetí eura. Z pozitivních aspektů jmenoval zejména „završení integrace ČR do ekonomických struktur EU, možnost podílet se na formulaci a implementaci měnové politiky Evropské centrální banky, pozitivní dopady na hospodářskou politiku (především pak stabilizaci veřejných rozpočtů“. Jako pozitivum vidí také stabilizaci dlouhodobých úrokových sazeb na nízké úrovni, „pokles transakčních a zajišťovacích nákladů podnikatelského sektoru a snížení investiční nejistoty a konečně lepší přístup domácností a firem ke kapitálovým trhům eurozóny“. Za rizika naopak považuje „nestejný hospodářský cyklus států eurozóny, ztrátu samostatné měnové politiky, tj. jednoho z nástrojů udržitelného hospodářského růstu a také vysoké náklady na konsolidaci veřejných financí, jež mohou negativně ovlivnit ekonomický růst“.

Na první otázku položenou v samotném titulu semináře Vojtěch Benda odpověděl kladně. A to jednak kvůli výše uvedeným pozitivům, jednak proto, že jde o závazek vyplývající z přístupové smlouvy České Republiky, tedy v podstatě nemá alternativu.

Složitější je odpověď na druhou naznačenou otázku, tedy kdy přistoupit k euru. Zde Vojtěch Benda připomněl, že hlavní překážku představuje splnění konvergenčních kritérií veřejného dluhu a veřejného deficitu. Právě nejasnosti okolo reformy veřejných rozpočtů, jež by měla nepříznivé trendy deficitů zvrátit, znemožňují určit přesné datum, kdy bude ČR připravena na přistoupení ke kurzovému mechanismu ERM II a následné přijetí eura. Tento termín dosud nemají ani jednotliví ekonomové, ani instituce typu České národní banky.

Obě následné diskuse byly velmi živé a přinesly otázky, týkající se např. dopadu přijetí eura na podnikatelské subjekty, možností spekulativních tlaků na českou měnu, načasování přijetí s ohledem na ostatní přistupující země, dále důsledků přijetí pro ČNB, výše inflace, mzdového vývoje ve veřejném a privátním sektoru a mnoha dalších problémů.